

RAFAŁ LISIAKIEWICZ ▶

## Krakowskie spotkanie ze Wschodem

Truizmem jest już mówienie, iż coraz większe znaczenie w stosunkach międzynarodowych zyskuje Azja. Naukowcy, analitycy i biznesmeni podkreślają, iż kto będzie umiał odnaleźć się w świecie XXI wieku, gdzie liderem nie będzie już Europa, ale kontynent azjatycki, ten będzie odnosił sukcesy. Trendy te znalazły odzwierciedlenie w nowych uniwersyteckich kierunkach studiów i specjalnościach. Na wyzwania te odpowiedział także Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie (UEK), gdzie na Wydziale Ekonomii i Stosunków Międzynarodowych, jedną z proponowanych studentom specjalności na I i II stopniu studiów na kierunku Stosunki Międzynarodowe są Studia Wschodnie, którymi opiekuje się Katedra Nauk Politycznych.

Program wspomnianych studiów na UEK odzwierciedla wciąż wzrastające powiązania Europy, w tym także Polski, z ogromną przestrzenią za wschodnią granicą Unii Europejskiej. Chodzi tu przede wszystkim o przekazanie studentom wiedzy o skomplikowanych procesach polityczno-gospodarczych w przestrzeni poradzieckiej, regionie Bliskiego Wschodu oraz prężnie rozwijającej się Azji Wschodniej. Jest to istotne z uwagi na fakt, iż według danych ekspertów już około 2030 r. największą gospodarką świata będą Chiny. USA znajdą się na drugim miejscu, na trzecim będą Indie. W czołówce z państw UE pozostaną jedynie Niemcy i Wielka Brytania, pozostałe miejsca zajmą Rosja, kraje azjatyckie oraz Brazylia i Meksyk. Dane te pokazują, iż w Europie będzie wzrastało zapotrzebowanie na specjalistów mogących rozwijać współpracę z szeroko rozumianym Wschodem, tak w wymiarze gospodarczym, jak politycznym i kulturowym. Już

teraz nawet pobieżna analiza półek sklepowych, zwłaszcza w tak chętnie odwiedzanych hipermarketach, pokazuje, że towary azjatyckie zalewają nasz rynek. Zatem absolwenci specjalności wschodniej powinni bez trudu odnaleźć się na rynku pracy, w firmach i instytucjach współpracujących z olbrzymim obszarem eurazjatyckim.

Pomocą w zrozumieniu specyfiki Wschodu, oprócz samych programów studiów, służą programy wyjazdowe oferowane przez UEK, m.in. są to takie kierunki, jak Rosja, kraje bałtyckie i inne państwa poradzieckie, kraje Azji Wschodniej, Turcja.

Projektem, mającym na celu pokazanie praktycznej strony kontaktów ze wspomnianym obszarem są cykliczne „Spotkania ze Wschodem”. Program jest realizowany przez Katedrę Nauk Politycznych od kwietnia 2011 r. pod honorowym patronatem Jego Magnificencji Rektora UEK. W założeniu ma m.in. na celu przybliżenie studentom stosunków międzynarodowych oraz studentom innych kierunków i osobom spoza Uczelni praktycznej strony zagadnień związanych z szeroko rozumianym Wschodem; zbliżyć biznes, dyplomację, instytucje pozarządowe oraz kulturalne do Uczelni. Spotkania mają formę cyklicznych (z reguły dwa razy w semestrze) spotkań z przedstawicielami nauki, biznesu, dyplomacji i kultury. Katalog poruszanych problemów dotyczy ekonomii, polityki, kulturowego dziedzictwa szeroko rozumianego Wschodu. Do tej pory odbyło się sześć jego edycji. Podczas inauguracyjnego, pierwszego spotkania, zorganizowanego we współpracy z Centrum Kultury i Języka Rosyjskiego, jednostką prestiżowej rosyjskiej fundacji „Russkij Mir”, przedstawiciele dyplomatyczni Federacji Rosyjskiej, rosyjscy działacze kulturalni i polscy eksperci poruszali ważne zagadnienia dla tytułowego tematu: *Współczesna Rosja – kultura, tożsamość*. Omówiono zatem problemy identyfikacyjne Rosjan, zaproszeni goście starali się wskazać główne cechy mentalności oraz specyfiki kulturowej Rosjan oraz wyzwań cywilizacyjnych, przed którymi stoi to państwo.

Drugie „Spotkanie ze Wschodem” miało formę wykładu radcy w randze ministra Ambasady Kazachstanu w Polsce – Margulana Baimukhana: *Współczesne relacje gospodarcze i polityczne Kazachstanu i Polski. Doświadczenie. Strategie. Perspektywy*.

Podczas trzeciej edycji projektu ponownie na Uniwersytet Ekonomiczny zawitała Rosja. Tym razem zaproszonymi gośćmi byli prof. Jurij Afanasjew

i Grigorij Amnel, prezentujący krytyczną ocenę systemu politycznego Federacji Rosyjskiej. Organizatorzy poprosili gości spotkania o odpowiedź na fundamentalne pytanie dla Zachodu zawarte w tytule: *Czy Rosja jest groźna? Rozwój systemu politycznego w FR oraz relacje polsko-rosyjskie*.

W kolejnej, czwartej odsłonie projektu starli się reprezentanci obu stron konfliktu izraelsko-palestyńskiego: Omar Faris – aktywista palestyński, Przewodniczący Koalicji „Prawo do powrotu Palestyńczyków”, prezes Stowarzyszenia Społeczno-Kulturalnego Palestyńczyków Polskich oraz Nissan Tzur – korespondent izraelskich mediów, pracownik sekcji hebrajskiej Polskiego Radia dla Zagranicy. W zażartej dyskusji usiłowali oni przedstawić swoje racje i pomysły na uregulowanie problemu przyszłości Palestyny.

Podczas piątej edycji „Spotkań”, Uniwersytet gościł znanego podróżnika i wykładowcę Zbigniewa Pawlaka. Prelegent przedstawił swoją opowieść, o codziennym życiu w Afganistanie, poszukiwaniu normalności w zdewastowanym wojną kraju. Bogato ilustrowana zdjęciami i filmami prelekcja ukazywała piękno i surowość kraju oraz odmienność kulturową jego mieszkańców.

Szóste spotkanie z maja 2012 r., zatytułowane *Biznes na Wschodzie: Ukraina*, dotyczyło kwestii związanych ze współpracą gospodarczą z krajami zza naszej wschodniej granicy. Wprawdzie zasadniczym tematem były gospodarcze relacje Polski i Ukrainy, tym niemniej goście, Konsul Generalny Ukrainy w Krakowie, Vitalij Maksymenko oraz dyrektor firmy „JUKA”, Grzegorz Sygnarowicz, dzielili się swym doświadczeniem nie tylko w kwestiach ukraińskich. Padły bowiem informacje co do specyfiki prowadzenia biznesu w innych państwach poradzieckich, a także w Chinach czy krajach arabskich.

W kolejnych odsłonach „Spotkań ze Wschodem” organizatorzy liczą na zaproszenie równie interesujących gości. Wszyscy zainteresowani uczestnictwem w projekcie mogą znaleźć informacje o nim oraz kontakt na stronie Katedry Nauk Politycznych UEK, <http://www.np.uek.krakow.pl/>.

Inną formą wprowadzania studentów w specyfikę kontaktów ze Wschodem są praktyki i staże studenckie. Odbywają się one zarówno w firmach prywatnych, instytucjach państwowych (również przedstawicielstwach dyplomatycznych), ośrodkach pozarządowych. Z ostatnich interesujących wydarzeń warto tu odnotować podpisanie umowy z Fundacją Instytut Stu-

diów Wschodnich, organizatora m.in. Forum Ekonomicznego w Krynicy-Zdroju. Dzięki niej corocznie 12 studentów UEK będzie mogło nabierać doświadczenia podczas praktyk na krynickim forum, nazywanym popularnie „Wschodnim Davos”. W imprezach organizowanych przez Instytut Wschodni biorą także udział pracownicy Katedry Nauk Politycznych.

Na zakończenie wypada wspomnieć kilka słów o Katedrze Nauk Politycznych, opiece specjalności Studia Wschodnie na Uniwersytecie Ekonomicznym. Jednostkę tworzy 10 pracowników, pod kierownictwem profesora Jerzego Kornasia. Obszary zainteresowań badawczych Katedry to systemy polityczne państw europejskich, myśl polityczna, stosunki międzynarodowe, ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki krajów Wschodu. Katedra prowadzi kilka interesujących projektów badawczych, w tym wspólnie z dr. hab. Joachimem Diecem z Uniwersytetu Jagiellońskiego, *Geostrategiczny wybór Rosji u zarania nowego tysiąclecia*. Ma on na celu danie odpowiedzi na temat priorytetowego obszaru integracyjnego Rosji, czyli wyboru pomiędzy Europą a Azją.

Wschód będzie systematycznie zyskiwał na znaczeniu w XXI wieku. Rozwój relacji z tym obszarem nie może obejść się bez odpowiednio wykształconych w tym kierunku kadr. Przygotujmy się zatem na nową rzeczywistość, gdy nasz region będzie musiał poradzić sobie z sytuacją, gdy już nie będzie determinował globalnych trendów rozwojowych. Najlepszą drogą ku temu jest odpowiednia edukacja przyszłych pokoleń.

*Rafał Lisiakiewicz*